

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka (“Službeni glasnik BiH” broj 95/12), člana 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka (“Službeni glasnik BiH” broj 96/13), a u skladu sa članom 18. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka (“Službeni glasnik BiH”, broj: 103/08), izdajem

**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI
GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2014. GODINU I POSTIZBORNOG
FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA – OPĆI IZBORI 2014.
DEMOKRATSKE FRONTE**

SADRŽAJ

MIŠLJENJE REVIZORA	3
1. UVOD	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE	4
3. OPIS REVIZIJE.....	5
Predmet revizije.....	5
Cilj revizije.....	5
Obim revizije.....	5
4. PRETHODNE REVIZIJE.....	5
5. NALAZI I PREPORUKE	5
5.1. NALAZI.....	5
5.2. PREPORUKE	7

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je reviziju godišnjeg finansijskog izvještaja Demokratske fronte za 2014. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih u oktobru 2014. godine.

Rukovodstvo političke stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, te uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje na osnovu revizije koju smo izvršili.

Reviziju smo izvršili u skladu sa revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način da prikupimo dovoljno dokaza koji nam, u razumnoj mjeri, pružaju garanciju da je stranka postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Revizija je na osnovu uzoraka ispitivala značajne transakcije koje potvrđuju iznose u finansijskim izvještajima, ocjenu računovodstvenih načela prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja i postupanje u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Revizijom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2014. godinu, utvrđeno je Demokratska fronta u izvještajnom periodu prekršila odredbe člana 11. i člana 12. stav (1), (2) i (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbe člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

Prema našem mišljenju, osim navedenog, revidirani finansijski izvještaji ukazuju da je Demokratska fronta u 2014. godini postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je reviziju godišnjeg finansijskog izvještaja Demokratske fronte za 2014. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih u oktobru 2014. godine.

Revizija je preduzeta u skladu sa članom 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Zbog činjenice da se revizija obavlja provjerama na bazi uzorka i da postoje ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Demokratska fronta se finansirala iz sljedećih izvora¹:

Red. br.	Vrsta prihoda	Iznos u KM	Učešće u uk. prih. %
1	Članarina	66.349,00	23,59 %
2	Prilozi fizičkih lica (3-a)	148.962,00	52,97 %
3	Prilozi pravnih lica (3-b)	13.788,00	4,90 %
4	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00%
5	Prihodi od pr.lica (3-d)	0,00	0,00%
6	Prihodi od poklona (3-e)	22.908,00	8,15 %
7	Prihodi iz budžeta (3-f)	29.227,00	10,39 %
8	Prihodi od propag. (3-g)	0,00	0,00%
I	Ukupni prihodi	281.234,00	100,00%
II	Kreditno zaduženje kod banaka	0,00	0,00%
	Izvori finansiranja (I+II)	281.234,00	100,00%

U godišnjem finansijskom izvještaju², Demokratska fronta je iskazala rashode u ukupnom iznosu od 939.542,08 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke je Demokratska fronta. Skraćeni naziv stranke je DF.

Politička stranka je pod nazivom Demokratska fronta BiH upisana u registar političkih organizacija kod Općinskog suda u Sarajevu, Rješenjem broj: 065-0-F1-13-000001 od 24.04.2013. godine sa sjedištem u Sarajevu, ulica Saliha Udžvarlića broj 10, a potom je Rješenjem broj: 065-0-F1-14-000011 od 06.05.2014. godine promijenila naziv u Demokratska fronta – Željko Komšić.

Na osnovu Rješenja Općinskog suda u Sarajevu, broj: 065-0-F1-15-000015 od 14.10.2015. godine, politička stranka djeluje pod nazivom Demokratska fronta.

Lice ovlašteno za zastupanje i predstavljanje političke stranke je Željko Komšić, predsjednik stranke.

Lice ovlašteno za podnošenje finansijskih izvještaja za 2014. godinu je Sifet Podžić.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2014. godinu, organizacionu strukturu Demokratske fronte čine:

¹ Podaci su preuzeti iz korigovanog finansijskog izvještaja, koji je politička stranka Centralnoj izbornoj komisiji BiH dostavila 31.03.2016. godine, skupa sa očitovanem na preliminarni revizijski izvještaj

² Podaci su preuzeti iz korigovanog, prethodno navedenog, finansijskog izvještaja

- Centrala DF Sarajevo,
- 4 kantonalna odbora,
- 41 općinski odbor i
- Regionalni odbor DF banja Luka.

3. OPIS REVIZIJE

Predmet revizije je godišnji finansijski izvještaj Demokratske fronte za 2014. godinu i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih u oktobru 2014. godine, i to sljedećih organizacionih dijelova političke stranke:

- Centrala Demokratske fronte u Sarajevu,
- Općinski odbor Demokratske fronte Zenica,
- Općinski odbor Demokratske fronte Tuzla i
- Općinski odbor Demokratske fronte Bihać

Cilj revizije je da se na osnovu provedenih revizijskih procedura pribave revizijski dokazi, koji će revizoru omogućiti da izrazi mišljenje o tome da li je politička stranka u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama poglavlja 15 Izbornog zakona BiH (finansiranje kampanje), s posebnim osvrtom na odredbe člana 15.10 Zakona.

Obim revizije finansijskih izvještaja Demokratske fronte obuhvata kontrolu finansijske dokumentacije i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava, te finansiranja izborne kampanje u skladu sa odredbama Izbornog zakona BiH.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Služba za reviziju izvršila je pregled finansijskog izvještaja Demokratske fronte za 2013. godine, nakon koga je izdat izvještaji o pregledu, sa mišljenjem revizora, nalazima i preporukama stranci: da poslovne knjige vodi u skladu sa zakonskim propisima, odnosno da vodi adekvatne evidencije o svojim prihodima, rashodima i obavezama i da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1. NALAZI

Politička stranka nije postupila u skladu sa odredbama člana 11., člana 12. stav (1), (2) i (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona BiH.

Revizijom je utvrđeno da Demokratska fronta nije vodila poslovne knjige u skladu sa računovodstvenim propisima³, nije uspostavila potpune i tačne evidencije o svojim troškovima i

³ U skladu sa odredbom člana 11. Zakona o finansiranju političkih stranaka, politička stranka je dužna voditi poslovne knjige u skladu sa računovodstvenim propisima

obavezama⁴, godišnji finansijski izvještaj i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih u oktobru 2014. godine nije podnijela na način kako je propisala Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine⁵, čime je prekršila odredbe člana 11. i člana 12. stav (1), (2) i (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbe člana 15. 1 stav (1) Izbornog zakona BiH.

- (1) U poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju stranka je uspostavila skupne evidencije o prihodima i rashodima na nivou političke stranke. Time što nije uspostavila evidencije po organizacionim dijelovima stranke, prekršila je odredbe člana 12. stav (1) i (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbe člana: 5., 13., 18, 21., 22. i 23. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.
- (2) Nenovčane donacije ostvarene korištenjem poslovnih prostora bez plaćanja zakupnine, koje je u finansijskom izvještaju prijavila u iznosu od 13.800,00 KM⁶, te troškove zakupnine u istom iznosu, stranka nije evidentirala u svojim poslovnim knjigama, čime je prekršila odredbe člana 11. i člana 12. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.
- (3) U finansijskom izvještaju stranka je prijavila donacije pravnog lica Prima Commerce d.o.o. Sarajevo u iznosu od 6.146,00 i to na obrascu 3-b (prilozi pravnih lica) u iznosu od 3.338,00 KM i na obrascu 3-e (nenovčane donacije) iznos od 2.808,00 KM.
Uvidom u poslovne knjige i finansijsku dokumentaciju, utvrđeno je da stranka od pravnog lica Prima Commerce d.o.o. Sarajevo ostvarila samo nenovčanu donaciju, neplaćanjem usluga knjigovodstva, u iznosu od 2.808,00 KM⁷, što je iskazano u poslovnim knjigama. Na način što je u finansijskom izvještaju prijavila prihod u iznosu većem za 3.338,00 KM od ostvarenog, stranka je prekršila odredbe člana 12. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbe člana 15. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.
- (4) Demokratska fronta, suprotno odredbama člana 12. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona BiH, nije uspostavila evidencije, niti je u finansijskom izvještaju za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih u oktobru 2014. godine iskazala troškove izborne kampanje u manjem iznosu od 258.419,58 KM.
Revizijom je utvrđeno da stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala tri nabavke propagandnog materijala, i to: nabavku od pravnog lica Europlakat d.o.o. Sarajevo, po računu broj: 627-09/14 od 19.09.2014. godine u iznosu od 164.062,50 KM, nabavku pravnog lica Print design d.o.o. Sarajevo, po računu broj: 2014/351 od 27.11.2014. godine u iznosu od 30.006,58 KM i nabavku od pravnog lica Proevent d.o.o. Sarajevo po računu broj: 14446-12-14 pd 09.12.2014. godine u iznosu od 64.350,00 KM.

⁴ U skladu sa odredbom iz člana 12. stav (1) ovog Zakona dužna je uspostaviti evidencije o svim prihodima i rashodima.

⁵ U skladu sa odredbom iz člana 12. stav (3) Zakona, politička stranka podnosi finansijski izvještaj u formi koju odobri Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine, a u skladu sa odredbom člana 12. stav (2) istog Zakona poseban finansijski izvještaj za period izborne propagande podnosi na način kako je utvrđeno Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine.

Forma finansijskog izvještaja utvrđena je Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 96/13).

⁶ Donacija Safeta Aljovića u iznosu 3.600,00 KM, Donacija Zuhrije Mašića u iznosu 2.000,00 KM, donacija Armina Begovića u iznosu od 4.000,00 KM, donacija Zijada Mulalića u iznosu 1.200,00 KM i donacija pravnog lica Prodist d.o.o. 3.000,00 KM

⁷ Knjigovodstvene uskuge po fakturi broj 215/14 od 27.05.2014. godine u iznosu 1.170,00 KM i fakturi broj 513/14 od 26.12.2014 u iznosu 1.638,00 KM.

Uvidom u revizijske dokaze, pribavljene od pomenutih pravnih lica, utvrđeno je da je pravnom licu Print design d.o.o. Sarajevo politička stranka uplatila avans 02.07.2014. godine u iznosu od 30.000,00 KM, pravnom licu Proevent d.o.o. Sarajevo u 2014. godini je uplaćeno 3.744,00 KM i 60.606,00 KM u 2015. godini, dok je Europlakatu d.o.o. Sarajevo navedeni račun stranka u cjelosti platila u 2015. godini. U poslovnim knjigama za 2014. godinu politička stranka nije evidentirala ni troškove niti obaveze po navedenim računima.

- (5) Demokratska fronta nije u poslovnim knjigama iskazala stvarne obaveze na dan 31.12.2014. godine, čime je prekršila odredbe člana 11. i člana 12. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka
- Revizijom je utvrđeno da stranka u poslovnim knjigama nije iskazala obavezu prema pravnom licu Europlakat d.o.o. Sarajevo u iznosu od 164.062,50 KM i obavezu prema pravnom licu Proevent d.o.o. Sarajevo u iznosu od 60.606,00 KM.
 - U poslovnim knjigama politička stranka je na dan 31.12.2014. godine kod 51 dobavljača iskazala preplate, u ukupnom iznosu od 58.431,84 KM, među kojima je i Print design d.o.o. Sarajevo, sa iskazanom preplatom od 30.000,00 KM. Revizijom je utvrđeno, kao što je navedeno u nalazu pod tačkom (4), nisu u pitanju preplate, niti uplaćeni avansi, već su to knjigovodstveni propusti, odnosno politička stranka nije evidentirala sve račune za nabavljeni propagandni materijal i usluge koje su stranci pružene od strane dobavljača.

Troškovi izborne kampanje

Demokratska fronta je iskazala troškove izborne kampanje u okviru limita utvrđenog odredbama člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM⁸ po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavila Centralna izborna komisija BiH.

U svrhu izborne kampanje Demokratska fronta je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2014. godinu iskazala troškove u iznosu od 705.383,08 KM⁹, a prema podacima Centralne izborne komisije BiH, na osnovu broja birača, mogla je potrošiti 2.961.074,44 KM.

5.2. PREPORUKE

Preporučuje se Demokratskoj fronti da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- ***da poslovne knjige vodi u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da uspostavi potpune, tačne i blagovremene evidencije o prihodima i rashodima i***
- ***da finansijske izvještaje Centralnoj izornoj komisiji Bosne i Hercegovine podnosi u skladu sa zakonima iz njene nadležnosti.***

⁸ Član 15.10 stav 2. Izbornog zakona BiH propisuje da se maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje izborne kampanje izračunava tako što se broj glasača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa: 30 feninga za načelnika opštine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine opštine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, i predsjednika i potpredsjednike RS, odnosno 20 feninga za izbore za članove kantonalnih skupština.

⁹ U finansijskom izvještaju za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Općih izbora, održanih u oktobru 2014. godine (postizborni izvještaj) Demokratska fronta je iskazala troškove izborne kampanje u iznosu od 450.708,00 KM

KOMENTAR:

Demokratska fronta se očitovala na Preliminarni izvještaj o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2014. godinu i postizbornog finansijskog izvještaja – Opći izbori 2014., te u skladu sa odredbom članom 14. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka, dobrovoljno otklonila neke od nedostataka, koji su navedeni u preliminarnom izvještaju, o čemu je dostavila relevantne dokaze. U skladu sa navedenim, Služba za reviziju je uvažila ispravku nedostataka u finansijskom izvještaju, te djelimično korigovala nalaze revizije navedene u preliminarnom revizijskom izvještaju.

Zahvaljujemo se osobama ovlaštenim za finansijske izvještaje, na korektnoj saradnji tokom obavljanja revizije finansijskih izvještaja.

Pomoćnik revizora

Mr. sc. Goran Cicović

Šef Službe za reviziju, revizor

Mr. sc. Hasida Gušić